

Ábrahám, Melkhisédek, Krisztus

Időpont: Böjt 5. vasárnapja; 1955. március 27.

Alapige: I. Mózes 14:17-20.

Minekutánna pedig visszatért [Ábrám] Khedorlaomernek és a vele volt királyoknak megveréséből, kiméne ő elébe Sodomának királya a Sáve völgyébe, azaz a király völgyébe. Melkhisédek pedig Sálem királya, kenyeret és bort hozza; ő pedig a Magasságos Istennek papja vala. És megáldá őt, és monda: Áldott legyen Ábrám a Magasságos Istentől, ég és föld teremőjétől. Áldott a Magasságos Isten, a ki kezedbe adta ellenségeidet. És tizedet ada néki mindenből.

Ősrégi történet az, ami a mai igében előttünk áll. Kereken 4000 esztendeje annak, hogy történt. Akkor sem látszott valami nagyjelentőségű eseménynek, csak afféle mellékesemény, epizód volt Ábrahám életében, Isten Szentleke mégsem engedte, hogy belepje a feledés pora. Feljegyeztetett a bibliában, izgatta vele a zsoltáríró, a Zsidókhöz írt levél íróját. Ez maga is elég arra, hogy meglássuk, olyan esemény áll előttünk, melynek tanúsága és következményei máig nyúlnak. Nem történeti lecke csupán, hanem rólunk és nekünk szóló üzenet.

1. A történet egyik főszereplője Ábrahám, akinek neve itt még Ábrám. Csak később változtatja meg nevét Isten Ábrahámra. /I. Mózes 17:5./

Úgy áll előttünk ebben a történetben, mint az egy igaz Isten képviselője. Melkhisédek is megállapítja róla: "A Magasságos Isten kezedbe adta ellenségeidet." Nem volt könnyű neki Kánaánban az egy igaz Isten hívének lenni és maradni. Pogány világ volt körülötte. Vonzó ereje még az ő háznépéből is vámot szed. Elsodorja Lótót és családját Sodomába és Gomorába. Az egy igaz Isten vonzó ereje elől keményen elzárkózik a körötte élő pogányság. Nem tudja misszionálni, igaz, hogy Lótót és családját kivéve a pogányság sem tud behatolni háza népébe. Úgy áll keményen, mint a sziklaszál a zajló óceánban. Éli a maga külön hitéletét. Amerre jár, mindenfelé oltárt épít az igaz Istennek, s nem közösködik a bálványokkal. Úgy néznek rá, mint valami idegen különcre, de ő nem törődik vele, nem alkalmazkodik hozzájuk. Vajon tudunk-e mi a tömeg átalakító hatásának ellenállni, s ha kell, egymagunkban is megmaradni híven az igaz Isten mellett?

Úgy áll előttünk ebben a történetben, mint az irgalmas szeretet képviselője. Négy akkori nagyhatalom biztosítani akarja a maga számára az Egyiptom felé vezető nagy és fontos kereskedelmi és hadi utat. Ennek a törekvésnek útjában áll Sodoma és Gomora. Kiút a háború.

Sodoma elveszíti. Maga Lót és családja is fogságba kerül. Mikor Ábrahám ezt meghallja, azonnal hadra kel, hogy Lótot és családját megszabadítsa. Lót nem érdemelte meg ezt a szeretetet, hiszen annak idején szeretetlen civódásban követelőleg lépett fel Ábráhámmal szemben, s Ábrahám békességes természetét önző módon kihasználva a gazdagabb földrészt választotta a maga számára. Ha az osztó igazságot tartotta volna Ábrahám szem előtt, akkor sorsára hagyta volna Lótot és Sodomát, de ő nem igazságot keres, hanem békességet, nem bosszút liheg, hanem irgalmat gyakorol. "Áldás leszesz" /I. Móz. 12:2./, ezzel az ígérettel indítja őt egykor Isten Kánaán felé, s íme beteljesedik az ígélet: áldás lesz Sodoma és Lót számára.

Úgy áll előttünk Ábrahám ebben a történetben, mint a szabadulás képviselője, mint szabadító. Serege nem nagy, mindössze 318 kipróbált legény. Vele szemben négy király jól felfegyverzett hadserege, de vele van a Magasságos Isten, s kezébe adja ellenségeit. Visszahozza mind az elrabolt jószágot, Lótot is, meg az asszonyokat és a népet is. Ez bizony nem megy véráldozat nélkül. Nemcsak a királyok megvert seregéből hullnak a porba vitézek, hanem sebeket kap bizonynal Ábrahám népe is, s köztük is van, aki ott marad a csatatéren.

Az Új Testámentum sokszor beszél arról, hogy nem a test szerint való zsidók Ábrahám magva, hanem Isten hívó gyülekezete, az ő lelki gyermekei. Vajon mennyi van bennünk Ábrahámnak, a mi atyánknak lelkéből, az Isten-hűség, az irgalom és a szabadítás lelkéből?

2. A történet másik főszereplője Melkhisédek.

Titokzatos ember. Ezen az egyetlen helyen szerepel a biblia történeti könyveiben. Először és utoljára találkozunk itt vele a történelem színpadán. Nincs sem elő-, sem utótörténete. Egyetlen nemzetségtáblázatban sem szerepel a neve. Sehol sincs szó arról, hogy született, vagy meghalt volna. Az egyedüli, amit tudunk róla, az, hogy Sálem, azaz Jeruzsálem királya és a Magasságos Istennek papja. Nem az okoz vele kapcsolatban nehézséget, hogy történeti személy-e, vagy mondai alak. Nyilvánvaló, hogy történeti személy. Királyi jellege is könnyen érthető, hiszen abban az időben minden kis tartománynak, sőt minden városnak is megvolt a maga királya. Az okoz nehézséget, hogy a Magasságos Istennek papja, tehát az egy igaz Isten képviselője, mint Ábrahám. Honnan kapta ez az ember a kijelentést? Hogyan őrizte meg egy teljesen pogány világban? Ezt a titkot úgy próbálják megfejteni, hogy azt mondják: Melkhisédek Nőé leszármazottja, akiben – ki tudja, hány nemzedéken át – elevenen megmaradt az özönvízből megmenekült család hite, s ezt meg tudta őrizni akkor is, mikor körötte az egész világ pogány volt, keményen elzárkózó minden misszióval szemben. Nőé is így állt egykor egymaga egy ellenséges világ közepette. Melkhisédek tehát az a szent

maradék, melyről az írás oly sokszor beszél. Nem tudjuk, tudott-e előbb már Ábrahámról, vagy csak a nagy háború hívta fel rá a figyelmét, különben pedig ismeretlenek voltak, holott mindketten ugyanazt a hitet vallották. Az a tény, hogy Melkhisédek hódol Ábrahámnak, s Ábrahám minden bizonyítás nélkül elismeri őt a Magasságos Isten papjának, tehát olyan valakinek, aki fölötte áll, arra enged következtetni, hogy talán ismerték már azelőtt is egymást, az a tény azonban, hogy ennek semmi nyoma sincs a történetben, minden esetre elgondolkoztat. Isten sokszor megteszi, hogy istentelen időkben a szent maradék nem tud egymásról. Illés sem ismerte azt a 7000 hívőt, aki ott élt ugyanazon a földön, ahol ő egymagát gondolta csak hívőnek. Minden esetre Melkhisédek esete azt mutatja, hogy nem elszigetelt jelenség, soha nem ismétlődő csoda, hogy valaki megmarad hitében akkor is, mikor körötte az egész világ hitetlenné válik, s figyelmeztetés arra: kérjük Istentől azt a kegyelmet, hogy a szent maradék egymásra találjon, s egymás hite által erősödjék.

Melkhisédek nemcsak a hitben, hanem a szeretetben is egy Ábrahámmal. Ő is a szeretet képviselője, még pedig a kezdeményező szereteté. Joga volna elvárni, hogy kapjon Ábrahámtól. Ő király, Ábrahám csak törzsfőnök. Ő egy város királya, Ábrahám csak egy nomád csapat feje. Ő pap, Ábrahám pedig csak laikus, a laikustól pedig a papnak hódolat és áldozat jár. Mégis ő ad előbb. Ad a testnek és ad a léleknek is. Kenyeret és bort kínál a kifáradt harcosoknak, de ennél sokkal többet is nyújt. A legnagyobbat, amit csak tud: bizonyágtételt a közös hitről és áldást a közös, egy igaz Istentől. Ábrahám is ad neki azután. Bőkezűen tizedet ad neki az egész gazdag zsákmányból, de bizonytalán úgy érzi, hogy mindez csekélység ahhoz az örömhöz és ajándékhoz képest, amit ő kapott Melkhisédektől. Melkhisédeké az első szeretet, az övé csak a második, a viszonzszeretet.

Melkhisédek abban is egy Ábrahámmal, hogy a szabadulás képviselője. A szabadító Ábrahám is szabadításra szorul. Egyszer én szabadítok, máskor engem szabadítanak. Egyszer engem használ fel eszközüül a szabadító Isten másnál, máskor mást nálam. Most Ábrahám szabadításán van a sor. Kísértésben van. Két király jön elébe: Sodoma és Sále királya. Sodoma királya azért jön, hogy megköszönje alattvalói megmentését és tárgyaljon a hadi zsákmányról. Sodoma királyának hódolata kísértés Ábrahámnak. Eddig távol tartotta magát Sodomától. Nem érintkezett velök. Csak imádkozott értük, s most harcolt értük. Sodoma királyának hódolata új fejezetet nyit az érintkezésben. Ebből lehet hála, udvariasság, fegyverbarátság, de azután egyéb barátság is. Milyen jó, hogy a Kísértő után mindig jön a Szabadító! Sále királya egyszerre világossá teszi Ábrahám előtt, hogy nem ő a győző, hanem Isten, Sodomával neki nem lehet közössége, a zsákmányból semmit sem tarthat meg magának, Sodomával kapcsolatban csak a bizonyágtétel az ő dolga, így lesz áldássá

számukra. Aki a felkínált szabadítást elfogadja, az megszabadul. Ábrahám is legyőzi a kísértést.

3. Van azonban ennek a történetnek egy harmadik főszereplője is. Maga a történet nem nevezi meg, de más igék világossá teszik, hogy Ő a történet legfőbb szereplője, s ez Jézus Krisztus.

A 110. zsoltár szerint is Melkhisédek a Messiás előképe, a Zsidókhöz írt levél szerint pedig egyenesen Krisztus főpapi előképe. Ő az egy igaz Isten igazi képviselője ebben az ellenséges és hitetlen világban. Benne maga Isten jött közibénk s lett láthatóvá. Mindenki ellene fordult. Családja bolondnak tartotta, tanítványai elárulták és megtagadták, a zsidók törvénytapsónak, a rómaiak politikai forradalmárnak tekintették. Bitófán végezte földi életét, de hű volt és engedelmes az Atyának egészen a keresztfá haláláig. Még akkor sem hagyta el Istent, mikor Isten is elhagyta Őt.

Ő az igazi irgalmas, kezdeményező szeretet képviselője. A bűnbocsánat evangéliumát hozza a bűnösöknek, s ebben lesz az igazi szabadító. Nem vitézei vérét ontja azért, hogy minket a Sátán rabságából kiszabadítson, hanem saját életét áldozza fel értünk. Isten szabadságra elhívott fiainak kísértéseiben is mindig ott van, ahol veszedelem jelentkezik.

Nagyobb van itt, mint Melkhisédek. Ha Ábrahám hódolt a titokzatos papkirálynak, mennyivel inkább kell hódolnunk nekünk Jézus Krisztusnak! Hódolj hát Neki, s add oda Neki nemcsak a tizedet, hanem ennél sokkal többet, azt, ami nélkül a gazdag tized sem ér semmit, add oda magadat, de nem tizedrészben, hanem teljes egészen! Ámen.